

АНТОНОВИЧ Михайло Дмитрович (20. 11. 1910, Флоренція, Італія — 24. 11. 1955, Колима, РФ) — історик. Син [Дмитра](#) та [Катерини](#), брат [Марка Антоновичів](#), онук [Володимира Антоновича](#) та [Катерини Антонович-Мельник](#). Разом із батьками на еміграції (1919). Закін. істор. і геогр. факультети Берлін. університету. 1936–41 — наук. працівник Укр. наук. інституту в Берліні, доцент Віден. університету, чл. Укр. істор.-філол. товариства у Празі, де видрукував істор. розвідки. Автор 4-том. «Історії України» (Прага, 1941–42), наук. розвідок «Переяславська кампанія 1630 року» (1944), «Матеріали до вербування українців у Пруську армію» та ін. Під час 2-ї світової війни як нім. підданий мобіліз. до вермахту, разом з нім. військ. частинами побував на окупов. укр. території, зокрема в Києві, на Кубані. Після капітуляції гітлерів. Німеччини виїхав до Франції. У Парижі арешт. і

переправл. до СРСР. Засудж. як «військовий злочинець та ідеолог українського буржуазного націоналізму» до 25 р. спецполітконцтаборів і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував на Норил. каторзі. Продовжував просвітн. діяльність, у бараках влаштовував лекції з історії України. 1954 переправл. до концтабору на Колимі, звідти взятий на етап, під час якого загинув в автомоб. катастрофі за нез'ясов. обставин.

Основні твори

Русско-украинский словарь. Лохвица, 1918 (співавтор); Йозеф Геррес, вістун німецької єдності. Л., 1934; Князь Репнін, генерал-губернатор Саксонії. Берлін, 1936; Маршал вперед (Бліхер). Л., 1936; Козацьке військо у Смоленській війні. Варшава, 1937; Студії з часів Наливайка. Прага, 1941.

Рекомендована література

1. Х. [Рец. на кн.: Йозеф Геррес, вістун німецької єдності. Л., 1934] // Дзвони. 1934. Ч. 10/11;
2. Чубатий М. [Рец. на кн.: Князь Репнін, генерал-губернатор Саксонії. Берлін, 1936] // Там само. 1937. Ч. 1/2;
3. Барбон М. Професор Михайло Антонович // Зона. 1994. № 7;
4. Новосад Р. Мої зустрічі з професором Михайлом Антоновичем // За вільну Україну. 1994, 5 серп.;
5. Барбон М. У Норильському концтаборі // УІЖ. 1995. № 5;
6. Яременко В. Історик Михайло Антонович // Зона. 1998. № 3.

Ю. М. Хорунжий

Бібліографічний опис:

Антонович Михайло Дмитрович / Ю. М. Хорунжий // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43007>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).